

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniae Agrippinae, 1634

Capvt II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

dedere recusant. Adolphus spe falsus, captiuus per Holsatiam traductus & vectus, tandem in carcerem conijcitur, & Waldemaro Episcopo Slesuicensi, cuius partes sequutus fuerat, associatur. Lubeca autem & Hamburgum Daniæ Regi parent. Vniuersam rem geltam paucis explicant *Annal. fol. 201.* vbi aiunt: (*Anno 1201. Canutus Rex Danorum Hammenburg occupat, & Frater eius VValdemarus Dux Albiam intrat, Adolphum Comitem inuasurus. Capta est Hammenburg, & Comes Adolphus conditionaliter ad Ducem egressus vinculatur, & ad Episcopum VValdemarum in carcerem mittitur captiuatus. Capta est etiam Lubeke à Duce VValdemaro. fol. 201. Annal.*) [*Anno Domini M. CC. II. Rex Otho Duci Danorum filiam fratris sui Henrici in Hamburg desponsauit, & Sororem Ducis Helenam fratri suo VVilhelmo. Rex Otho recipitur in Stadio, & Bremâ. fol. 201. Annal.*]

C A P V T II.

Anno 1203. Canutus è viuis excessit. Cui VValdemarus Dux Slesuicensis successit ab Andreâ Archiepiscopo Lunden- si, Regno inauguratus. Annal. fol. 201. Rex electus Lubecam proficiscitur, vt Danorum & Slauorum Rex, & Dux Slesuicensis salutetur. Lubecenses eum honorificè excipiunt. Inde validâ militum manu stipatus, Lovvenburgum contendit, eamq; obsessam, ad deditiorem sollicitat, conditionibus pacis propositis. Inter alias autem, & hoc offert, Adolphum carcere, siquidem sese dedidissent, liberatum iri. Illi acceptis vadibus, viris Nobilissimis, Regi sese dedunt. Adolphus, induciis in decennium pactis, carcere liberatur. (*Anno Domini M. CC. III. Castrum Lovvenburg homines Comitis Adolphi VValdemaro Regi Danorum pro absolutione Comitis redderunt. Annal. f. 201.*)

INterea dum Waldemarus Episcopus Slesuici captus in custodia detinetur, (in quâ septem annos continuos hæsit:) Nicolaus Episcopus, qui ei successit, sæpè illum conuenit, & consolatus est, quòd diceret, vincula & carcerem non fore diuturnum. Daniæ Episcopi, qui Regem comitabantur, & inprimis Archiepiscopus Lundenfis, illius pietate, & aliorum, qui pro eo deprecabantur, petitionibus motus, de eo liberando apud Regem instare, & vrgere cepit, cautionibus tamen adhibitis, ne in posterum Regi nocere posset. Nam cum sanguine Regio ortus esset, liberationem periculosam fore prouidebat, nisi ab eo caueretur. Quibus de causis placuit rem ad Pontificem deferri. Pontifex consultus respondit, eum hac lege vinculis laxandum, si iurasset, se nunquam in illis locis commoraturû, vbi aut Regi suspectus, aut Regno formidabilis & metuendus esset. Rex Pontifici obsequutus, hominem ad Iusiurandum adigit, & viatico dato Romam ablegat, vt tantisper ibi viuat, dum de alio Episcopatu ei prospectum esset. Pontifex, illum, cum plusculum temporis Romæ vixisset, Bononiam secedere iussit: vbi sumptibus Regis viueret, quoad occasio illum promouendi daretur. Interea moritur Hartvvicus Episcopus Bremensis. Canonici plerique, penes quos ius esset eligendi Episcopum, de Waldemaro creando consultant, quòd putarent, se hac ratione honorem legitimum, & ius visitandi Regna Septentrionalia, quod amiserant, recuperaturos. Suffragijs certatum fuit, dissentientibus Canonicis, & inprimis Burchardo Præposito, qui & ipse Episcopatum appetebat. Sed & Hamburgenses electioni intercedunt, & se in postulatione præteritos queruntur, quòd fieri non debuisset, cum Ecclesia Hamburgensis mater sit, idq; in gratiam Regis Waldemari, sub

sub cuius imperio erant, qui eam postulationem gra-
uiter ferebat. Quâ de causâ plerique Gerhardum
Osnaburgensem eligendum censebant. Electione ita-
que Episcopi pendente inter duas postulationes,
Waldemarus Rex per Legatos Ecclesiasticos & secu-
lares certior factus est de electione Waldemari Epi-
scopi Slesuicensis Canonice Bremæ facta: & quod
nulla ratio habita esset Ecclesiæ Hamburgensis, quæ
ius antiquius prætexat, & se Ecclesiæ Bremensis ma-
trem nominet. At Canonici Bremenses cum alijs of-
ficialibus ad Curiam missi Romanam, pro Walde-
maro Episcopo Slesuicensi institerunt, & literas ad
ipsum destinarunt Waldemarum Episcopum Slesui-
censem, qui literis lectis, quibus postulatus erat, Ro-
mam celeri ac concitato gradu contendit, & à Ponti-
fice confirmationem petit. Pontifex homini gratula-
tur, quod post captiuitatem diuturnam, & Episcopa-
tum Slesuicensem amissum, ad digniorem & subli-
miorem eueheretur Episcopatum. Papa autem, qui
memoriâ adhuc teneret, quo pacto Iureiurando
Waldemarus Episcopus, antequam custodiâ emitte-
retur, Regi sese obstrinxisset, properandum omnino,
& confirmationem maturandam existimabat, veri-
tus, ne, quod accidit, propediem adessent, qui huic
petitioni intercederent, quorum nonnulli iamdu-
dum in viam sese dederant. Non ita multò post Ro-
mam venit Regis Orator, Petrus Præpositus Roskil-
densis, qui à latronibus in itinere spoliatus, literas,
quas ad Pontificem Rex dederat, amiserat. Is Pontifi-
ci, ea, quæ in mandatis habebat, exponit, nimirum
electionem factam Regi maximè displicere, & ne il-
lam confirmet, summopere petit, quod ea iuramêto,
ab Episcopo Waldemaro Regi dato, refragetur & re-
pugnet. Cui Waldemarus respondet, se Iurisiurandi

oblitum non esse, imò id sanctè seruare, neque vllò in loco Regi suspecto commorari decreuisse, aut velle. Bremam autem propter loci distantiam esse locum satis commodum ac tutum, ac ab omni fraude ac suspitione alienum, ideoq; se in electione factâ & confirmatione impediri non debere. Præpositus Petrus contra: Bremam esse locum maximè suspectum, Regnoq; Daniæ quàm periculosissimum. Waldemarus Episcopus electus, qui videret, se nihil à Pontifice impetrare posse, re infectâ, & Pontifice in salutato Româ abit, (etsi à Pontifice vsq; ad exitum causæ manere iussus esset) & ad Regem Philippum, Sueuum, quem sciebat Pontifici infensum, properauit, vt operâ eius & præsidio Episcopatum occupare posset. Philippus & literis & Legatis ad Canonicos Bremenses missis, Waldemarum, eiusq; electionem illis diligentissimè commendabat. Quibus lectis, Canonici, qui suffragia Waldemaro dederant, hominem summo honore affecerunt, & venerati sunt, quem Dux Bernardus Bremam reduxerat, ipseq; Waldemarus Episcopus Bremensem occupauit dicecesin, *Annal. fol. 202.* Pontifex autem, Waldemarum, quòd re infectâ, & absque veniâ Pontificis Româ discessisset, vtroque priuatum Episcopatu Bremensi & Slesuicensi, *Annal. fol. 202.* Diris deuouet, & excommunicationis fulmine ferit. Literæ Censuræ Ecclesiasticæ, quibus excommunicaretur, plusculum temporis latuere. Cum autem festum dedicationis Bremæ agigaretur, & populi frequentia oblatura ad altare accederet, is qui literas Româ attulerat, turbæ commistus, eas claufas aræ imponit, & manum celerrimè retrahens abit, neque à quoquam agnitus fuit. Religiosi & Sacerdotes, qui aderant, & ad altare consistebant, mirati, quid sibi literæ aræ impositæ vellent, re diuinâ peractâ, eas re-

signa-

signarunt. Quibus lectis intelligunt, VValdemarum à Pontifice excommunicatum, & non confirmatum esse, Gerhardum autem Osnabrugensem à Pontifice esse electum ac constitutum, qui Episcopatu Bremensi præsideat. VValdemarus Rex, ubi de reditu & introitu VValdemari Episcopi Bremensis, hominis sibi inimicissimi & hostis, accepisset, copijs militum collectis, cum impedire, & ne Episcopatu potiretur, omnibus modis resistere, eique alium substituere decreuit: ciuitatem Stadensem, cuius turres & domos tempestas modicum ante deiecerat, expugnauit, & rebus omnibus in inuentione S. Stephani, die Dominica spoliavit, vt tradunt *Annales fol. 202.* Quamuis ex historia Archiepiscoporum Bremensium, & Albert. Stadenſi videatur colligi, Stadam à VValdemaro non Rege, sed Episcopo fuisse occupatam, vt paulò post tradetur. VValdemarus autem electus, cognito, Regem copias, ad se oppugnandum sibiq; bellum inferendum, contraxisse, contra arma sumere, & militem colligere cepit, quò Regis ditionem inuadat & vastet, vt qui rei bellicæ non ignarus neque inexper-tus esset. Burchardus (al. Bernardus) verò Præpositus Bremensis, qui & ipse ad Episcopatum summoperè adspiraret ac contenderet, Regem permouit, vt ab incepto desisteret, adhibitis in consilium illis, qui sibi summoperè fauerent, suisq; commodis ac ornamentis consultum quam maximè vellent, quos Bremæ & Hamburgi habebat, illisq; Rex paruit. Quibus rebus Præpositus apud Regem gratiam iniuit sibiq; conciliauit maximam, vsque adeò, vt Rex bona, quæ ultra Albim habebat, illi possidenda & fruenda in feudum concederet, & de ijs inuestiret. Sed & Canonici Hamburgenses, vt Regi gratum facerent, in Præpositum omninò inclinabant, cui & Otho inuestituram Episcopalem

scopalem

scopalem dederat. Præpositus itaque electus, magnis promissionibus Stadensium gratiam & fauorem sibi conciliare. Adolphus Comes, qui adhuc à VValdemaro Episcopo stabat, Regem Daniæ metuens, Stadium profugit, idq; quòd eam ciuitatem VValdemarus Episcopus occupare nitebatur. Stadenses ciues, qui Burchardo (al. Bernharo,) toti addicti essent, VValdemaro excluso, Bernardum in urbem receperunt. VValdemarus Episcopus cum animaduertisset, Stadenses pertinaces, neque promissionibus, neque vllâ aliâ arte permoueri posse, vicogendos existimabat. Ei subsidio venerunt Dux Saxoniz Bernardus Anhaltinus, qui filio Friderici Imperatoris, & Henrici Imper. nuper defuncti fratri Philippo, de imperio contendenti, adhæserat. Sed & ipse Rex Philippus, VValdemarum Slesuicensem, in inuidiam æmuli sui, Othonis Imperatoris à Pontifice confirmati, & Regis Daniæ, ad Episcopatum Bremensem euehere cupiebat, sicut & Bremenses, qui VValdemaro vsque adeò dediti erant, vt sese censurâ Ecclesiastica notari paterentur, sperantes, se hac ratione Henrici Leonis posteris dominatum adfectantibus aduersari, & resistere posse. Expugnataque vrbs Stadensis, ipsis ferijs, reperto sancti Stephani corpori dedicatis, militum cessit direptioni, vt suprâ notauì ex *Albert. Stad. & histor. Archiepisc. Brem.* Sed, vt sunt res humanæ, VValdemari fortuna vnà cum morte Philippi, ab Ottone VVitelspachio Comite Palatino iuxta Bamberg interfecti, subitò commutata est, vsque adeò, vt qui in gratiam Regis partes VValdemari hæctenus defendissent, nunc, interfecto Rege, ab eo deficerent. Vbi autem dies aliquot, conflictationibus habitis, consumpti essent, Bremensibus & alijs suffragatoribus pro Episcopo VValdemaro stantibus, & Rege pro Burchar-

Burchardi, (al. Bernardi) cui addictus erat, honore & dignitate propugnante, tandem ann. 1211. *Annal. fol. 202.* nuncius de Gerharo Osnabrugensi, à Pontifice confirmato allatus fuit. Ibi tum Rex VValdemarus copias suas in Regnum reduxit, & VValdemarum Slesuicensem alijs oppugnandum reliquit. (*Ann. 1217. Bremenses cum Stedingis, VValdemaro Episcopo reiecto, Gerhardum Episcopum introduxerunt. Annal. fol. 204.*) Ipse VValdemarus Episcopus, à Bremensibus destitutus & desertus Stadenſium opem implorat. Quos etſi initio infensos, tandem fidelissimos reperit. Nam hi hominis miserti, in eos, qui illum deseruissent, impetu facto, damnum maximum intulerunt, arcibus Minzovvo & Tessicho captis & direptis. Quos graſſantes, & omnia ferro & igne vastantes, Henricus Comes Hoiensis repressit, & miserè fudit. Cui sese opposuit Henricus Brunſuicensis, filius Henrici Leonis, Ottonisq; IV. Imperatoris ac VWilhelmi frater, & VValdemarum defendendum suscepit. Quin & arcem Falkenburgum ea de causa communiuit. Sed cum Stadenſes quotidie propter VValdemarum, qui Episcopatu Bremensi repulsus & frustratus erat, premerentur, & assiduè vexarentur, eius rei pertæsi tandem cum Bremensibus fœdus ineunt, & controuerſijs compositis, anno demum tertio, Gerhardum à Pontifice confirmatum, in urbem recipiunt & introducunt, VValdemaro relicto & posthabito. *Annal. fol. 202.* Qui adhuc multos annos superstes assiduè apud Pontificem institat, & vrsit, vt de aliquo Episcopatu sibi prospiceret. Pontifex hominem hortatur & monet, ne iniuriam Bremensibus inferat, & à vi & maleficio temperet & abstineat. Interea benignè promittit, seq; effecturum ac mandaturum pollicetur, vt alibi, si locus vacet, Episcopatu gaudeat ac fruatur.

VValde-

VValdemarus autem, rebus penè desperatis Othoni IV. Imperatori supplex factus, eius opem implorat. Otho, qui animo in Bremenses infestissimo esset, vnà cum Fratre Henrico Bremensem ditionem inuadit, & vndique longè lateq; ferro & igne vastat, ac diruit. *Annal. fol. 204.* Deinde in auxilium adscitis Henrico Comite Palatino Fratre suo, & Othone Marchione Brandeburgensi, & Waldemaro Bremensi electo, Hamburgum obsidet & capit. Quæ ciuitas eo tempore Danorum imperio parebat. Rex Waldemarus, qui vrbis iacturam facere nollet, anno sequenti vrbem obsidet, & ne commeatus ac cibaria importarentur, cathena prægrandi ab vnâ ripâ ad alteram ductâ, Albim claudit, nauigationemq; impedit: tandemque ciuitatem fame & penuriâ rerum adactam premit, eoq; perducit, vt Regi sese dederet. Quo tempore & Rex arcem Hamburgi à fundamentis exædificauit, quæ arx noua, vulgò *die Nienborch* nominatur. Vnde ad hodiernum diem appellatio plateæ manet. Arcem autem statim *Adelberto de Orlemund Comiti possidendam tradidit.* Hamburgenses etsi anno proximè elapso, Imperatori fidem & Iusiurandum dedissent, tamen Regi Daniæ parere, & obedientiam præstare coacti fuerunt. Waldemarus autem quondam Episcopus Slesuicensis, tunc autem Bremensis electus, homo magis belli artibus, quàm religioni deditus, ætate & cûris confectus, viuendi finem fecit: quem etiam ipse sibi, ærumnis & malis sponte accersitis, accelerauit. Mortuus est autem annò ab incarnato Christo, plus minus 1215.

* * *

CA.